

DI SẢN THẾ GIỚI **WORLD HERITAGE** **THÁNH ĐỊA MỸ SƠN** **VIỆT NAM**

Nguồn: Internet

Nhạc: Hận Đồ Bàn - Xuân Tiên

Ca sĩ: Thế Sơn

Soạn thảo & Thiết kế: Trần Lê Túy-Phượng

Cố vấn kỹ thuật: Trần đình Hoàn

Thánh địa Mỹ Sơn ở Quảng Nam, cách Đà Nẵng khoảng 69 km, là tổ hợp nhiều đền đài Chăm Pa (Chiêm Thành), trong một thung lũng đường kính khoảng 2 km, bao quanh bởi đồi núi. Nơi đây còn sót lại đền đài lăng tẩm của các vương triều Chăm Pa xa cũ.

Thánh địa Mỹ Sơn được coi là một trong những di tích chính của Ấn Độ giáo ở Đông Nam Á. Người ta hay so sánh thánh địa này với các tổ hợp đền đài chính khác như Borobudur (Indonesia), Pagan (Miến Điện), Angkor Wat (Campuchia) và Ayutthaya (Thái Lan).

Thánh địa Mỹ Sơn đã được ghi vào danh sách Di sản Thế giới của UNESCO năm 1999.

Người Chăm, còn gọi là người Chăm, người Chiêm Thành, người Chiêm, người Hời..., hiện cư ngụ chủ yếu tại Việt Nam, Campuchia và Lào. Dân số tại Việt Nam theo điều tra dân số năm 1999 là 132.873 người.

Ngôn Ngữ: tiếng Chăm, tiếng Mã Lai, tiếng Khmer, tiếng Việt và tiếng Tamil.

Tín Ngưỡng: Đa phần theo Hồi giáo dòng Sunni. Một bộ phận nhỏ theo Ấn Độ giáo và Phật giáo.

Nhóm dân tộc liên quan: Gia Rai, Ê Đê, Mã Lai, Indonesia, Philippines.

Lịch Sử : Trước thế kỷ thứ 7 có vương quốc Lâm Ấp từ đời nhà Hán (192) đến nhà Tùy (605). Sau năm 605, tình hình nước Chăm Pa không rõ cho đến thế kỷ thứ 8. Các tên gọi khác nhau của vương quốc này theo văn bia tiếng Phạn và tiếng Chăm cổ là Campanagara, Nagara Campa, Nagar Cam. Còn sử sách Trung Quốc gọi là Lâm Ấp quốc, Chiêm Bà Quốc, Hoàn Vương Quốc và Chiêm Thành quốc.

Vương quốc này bắt đầu suy tàn từ đầu thế kỷ 15 sau khi bị vua Vĩnh Lạc Đế của nhà Minh mang quân tấn công, dưới triều Vijaya, cùng thời nhà Hậu Trần (Đại Việt) và nhà Hồ (Đại Ngu) . Sau khi quân đội nhà Minh rút về, vương quốc Chăm Pa bị chia làm hai nước: Vijaya (Đồ Bàn: 1428-1471) và Panduranga (Phan Rang: 1433-1832).

Tiểu vương quốc Vijaya bị quân đội Đại Việt tiêu diệt dưới sự chỉ huy của vua Lê Thánh Tông vào năm Hồng Đức thứ 2 nhà Lê tức năm 1471.

Năm đó, tiểu vương quốc Panduranga cũng trở thành chư hầu của Đại Việt. Năm Hiên Tông thứ 2 chúa Nguyễn (năm Chính Hòa thứ 14 nhà Lê tức năm 1693), Nguyễn Hữu Cảnh đã một lần chinh phục Panduranga, đổi tên Chiêm Thành quốc thành Thuận Thành trấn, rồi đổi Thuận Thành trấn thành Bình Thuận phủ. Nhưng, năm 1694, trong khi Nguyễn Hữu Cảnh tây chinh đánh Campuchia, tướng người Chăm tên Ốc Nha Đạt và tướng người Thanh tên A Ban đã tập hợp được đông đảo lực lượng người Chăm Pa, nổi dậy và tiêu diệt toàn bộ lực lượng chúa Nguyễn tại đây.

Chúa Nguyễn (Nguyễn Hiên Tông tức Nguyễn Phúc Chu) đã bắt đắ dĩ cầu hòa với người Chăm Pa và cho phép người Chăm Pa phục hồi Thuận Thành trấn (Khu Tự trị Chăm Pa). Hòa ước giữa chúa Nguyễn và chúa Chăm Pa được ghi rõ trong Nghị Định Ngũ Điều vào năm Hiên Tông thứ 21 (năm Vĩnh Thạnh thứ 8 nhà Lê tức năm 1712) và được duy trì cho đến năm Minh Mạng thứ 13 (1832), khi Minh Mạng bắt kể hòa ước của tiền triều, xóa bỏ quy chế tự trị của người Chăm. Sau đó một số người Chăm liên minh với Lê Văn Khôi nổi dậy để phục hồi Thuận Thành trấn nhưng không thành.

Hậu duệ của chúa Chăm Pa có ông Dụng Gạch, một vị hoàng tử anh hùng, phó chủ tịch ủy ban hành chính lâm thời huyện Hòa Đa (Bắc Bình ngày nay) phụ trách miền núi sau Cách mạng tháng Tám.

(C) 2002 TEJO

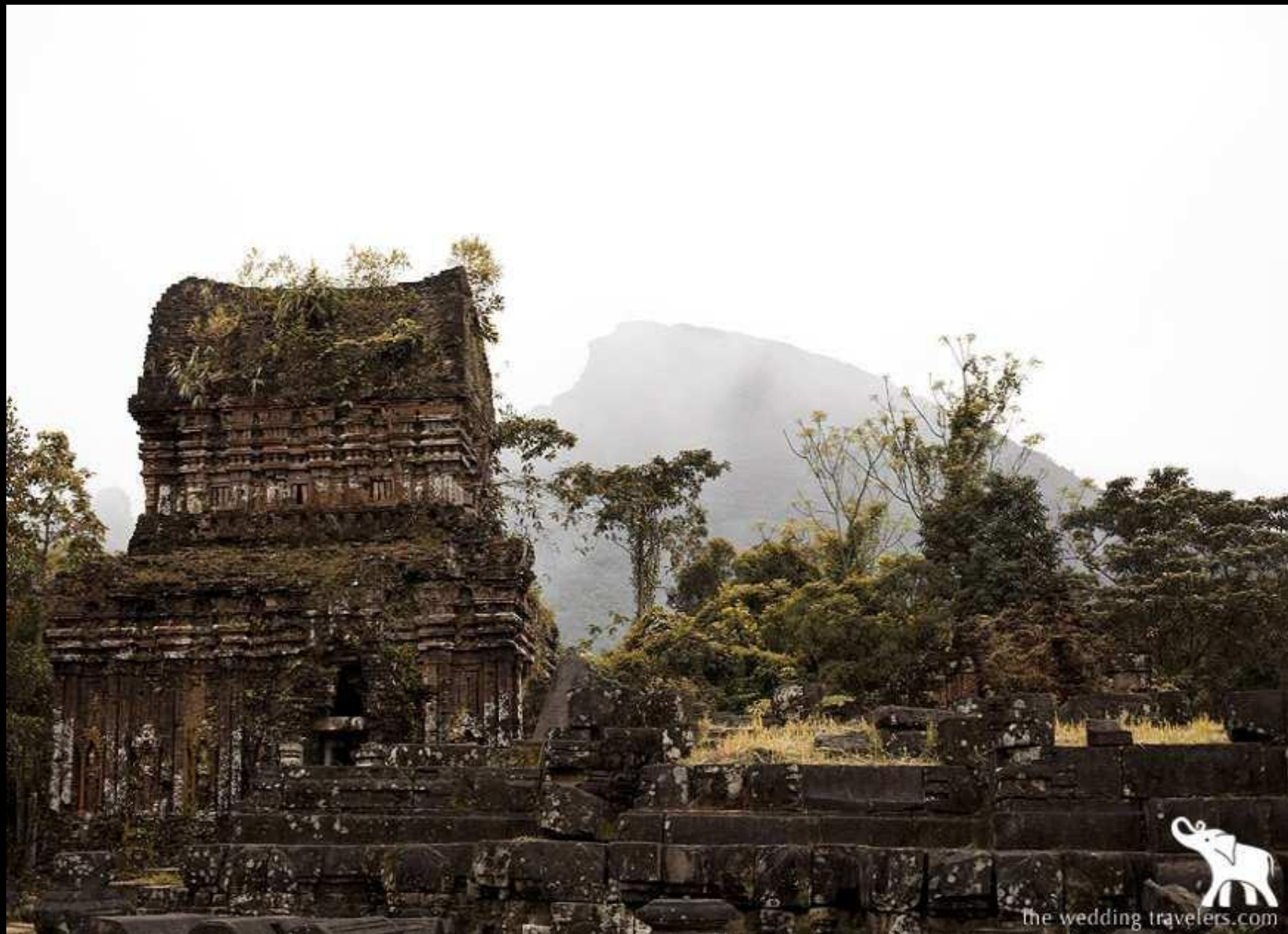

the wedding travelers.com

the.wedding.travelers.com

(c) Michael Waibel 1997

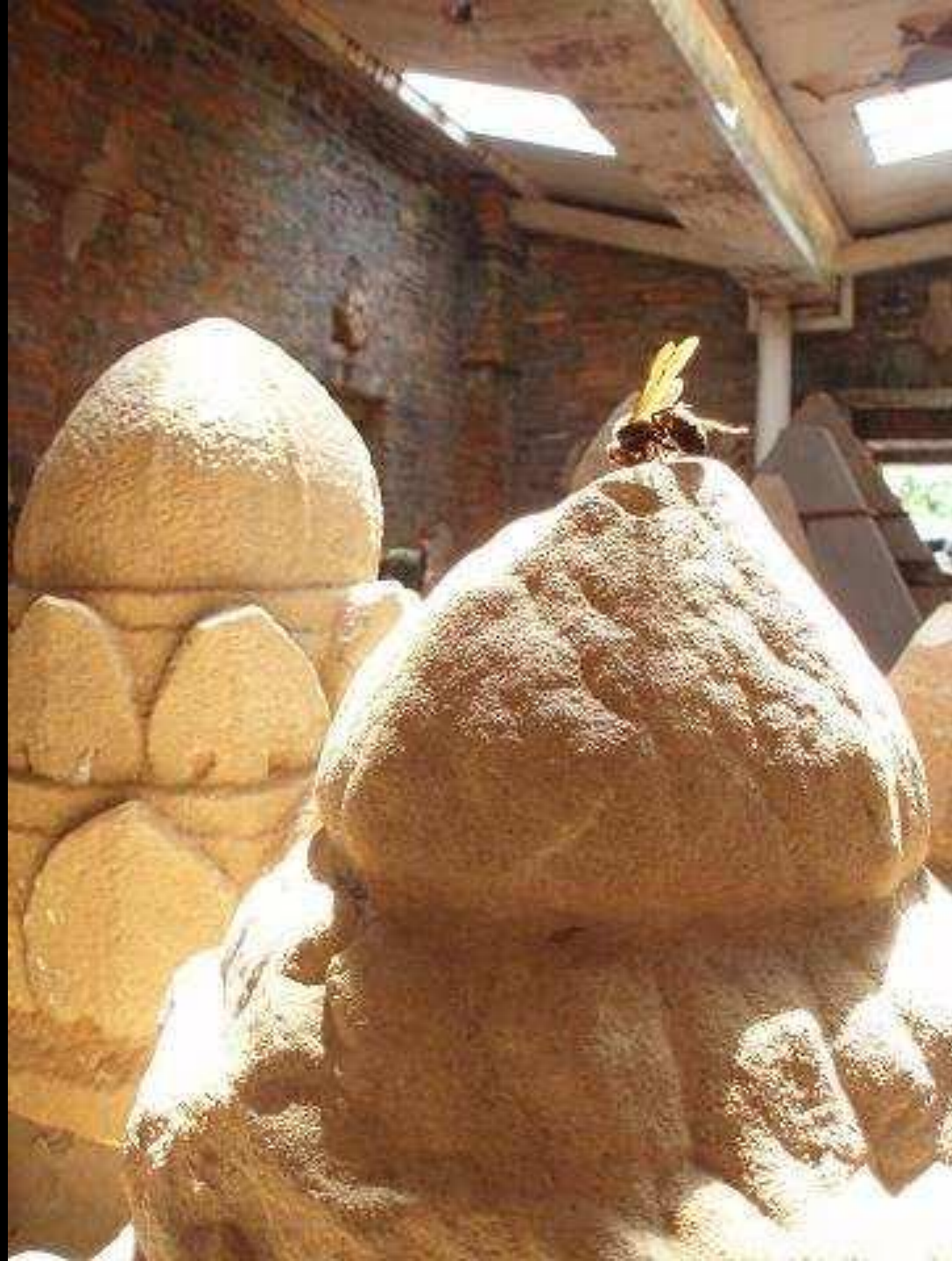

Hầu hết các công trình xây dựng mang tính tôn giáo từ thế kỷ X trở về trước trong lịch sử kiến trúc Chăm, dù nội dung bên trong thờ bất kỳ một vị thần nào thì trong công trình đó vẫn có bệ thờ Linga-Yoni hoặc một biểu tượng khác mang tính chất này.

Linga là hình tượng của thần Siva, một trong tam vị nhất thể của Ấn Độ giáo (Siva – Brahma – Visnu). Siva được coi là thần Phá hủy và đồng thời cũng là thần Sáng tạo.

Trong thần thoại Ấn Độ, hình tượng khởi đầu của Siva là cột lửa hình Linga dưới hình thức dương vật, mang tính dương. Song để sáng tạo được thì cần có âm tính, cho nên người xưa đã thêm cái bệ hình âm vật (Yoni).

Từ đó, tín ngưỡng Linga – Yoni (âm dương kết hợp) biến thành sự thờ cúng thần Siva, rất phổ biến trong dân chúng. Mọi sự sinh sôi nảy nở trong trời đất làm cho mùa màng cây cối tốt tươi, giống vật và loài người ngày càng đông đúc là do đực - cái, âm – dương kết hợp với nhau mà thành.

Để thể hiện tính nhất thể của ba vị thần, Linga được tạo thành ba phần: dưới là Brahma, giữa là Visnu, trên cùng, chủ thể là Siva.

Linga - Yoni

Linga

Yoni

Linga - Yoni

Linga - Yoni

Linga - Yoni

Linga - Yoni

Một phụ nữ người Chăm trong y phục truyền thống

Phụ nữ Chăm ở Châu Đốc dệt vải theo phương pháp truyền thống

Nhóm nhạc công người Chăm trong trang phục truyền thống

CHÚC BẠN AN LẠC

Deep thanks to all of the talented photographers whose great works appear in this presentation

Trần Đình Hoàng & Trần Lê Túy-Phượng

